

aaneen herhaalt, stil zittend op den rand van zijn nest, op een steenkant van den toren, op een vooruitstekende punt. En daarna verheft hij zich, en zwiert door de lucht, zwiert zingende in wijde kringen om den ouden toren. En dan ontwaken de musschen, die luid gaan sjirpen, en de duiven gaan kirren, en dra is het heele vogelenheer ontwaakt, dat zijn nesten heeft in oude daken, in de oude boomen om den toren. — Een heele poos later, als het mooiste van den morgen voorbij is, ontwaakt pas de stad.

Als de Mei in het land is, beklim dan den toren. En kijk eens in de nesten. Zie je wel? Jongen! Ze kijken over den rand van het nest en schreeuwen van honger, schreeuwen om hun ouders, die zijn uitgegaan, om voedsel. Zie — zie — daar komen ze. — Ze zwieren door de nauwe openingen — en snellen naar het nest. — Ze gunnen je nauwelijks den tijd, hun rappe bewegingen te volgen. — Ze hebben hun hongerige jongen al gespijzgd en snellen weer voort, om nieuw voedsel te zoeken. 't Is een en al bedrijvigheid. En de oude muren van den toren — ze staan zoo stil en trouw om het wakkere volkje heen — en als de drukke zomerdag ten einde spoedt, en de zwaluwen wegduiken bij hun jongen in het donkere nest, dan staat de oude toren, goudglanzend in het late licht, als in een feestkleed, — of hij zich verheugt in de nabijheid van de kleine vrienden, die bij hem bescherming zochten en vonden, die altijd weer, na lange ballingschap, komen tot hem, die in het verre land, en bij alle trotsche pracht van dat verre, welige land, hem niet vergeten, den oude, eenzame.

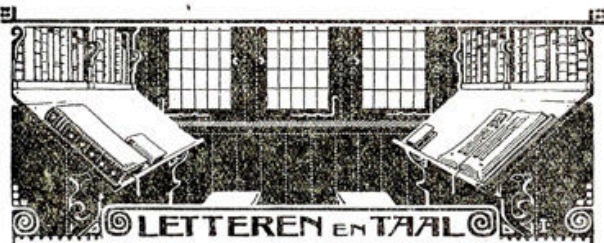
En hij zou wel willen, dat ze altijd bleven, zomer en winter. Maar, ze blijven niet.

Weef de toren dat? Ja, weet hij dat?

En staat hij daarom zoo stil, zoo doodstil, als de vlugge zwaluwenwieken zich reppen? Als de lucht om hem heen trilt en deint van hun vlugge beweeg?

Weet hij, dat, straks, hij ze missen zal? En staat hij daarom zoo stil, als ze hun nesten bouwen, en houdt hij met zijn ruwe steenen en zijn dikke, donkere balken daarom hun nesten zoo trouw vast?

K. T. B.

Jakhals. — Janoom.

P. vraagt uitlegging over het woord *Jakhals*, dat hij zulk een vreemden naam vindt, vooral dat „hals.”

Antw. — Het dier, dat er mee wordt aangeduid, heet in het Fransch *Chacal*. Dit is uit deze taal verknoeid in de onze overgenomen. Het is oorspronkelijk Perzisch en beduidt een *vos*. Vossen en jakhalzen worden vaak met elkaar verwisseld, o.a. in onze Statenvertaling. De driehonderd vossen, die Simson ving, zullen wel jakhalzen zijn geweest.

Met „jak” en „hals” heeft „jakhals” niets te maken.

Wat verstaat men, vraagt W. G., door *Janoom*?

Antw. — Een „Janoom” is een meestal bejaarde oom, die geen kinderen heeft, dus het zijne bij zijn sterven aan neven en nichten laat. Hij is tevens lichter bereid een neef of nicht geld te leenen, dan een oom, rijk met kinderen gezegend. In Frankrijk zegt men: *Chez mon oncle*. (Bij mijn oom.) Men bedoelt dan het pandjeshuis. Ook bij ons in de volkstaal duidt „oom Jan” wel eens den „pandjesbaas” aan.

Voor *Janoom* in den eersten zin wordt ook wel „suiker-oom” gebezigd.

A. J. H.

Van koude en kinderen en vogels.

Ge kent de vraag uit het boek Job: „Wie bereidt de raaf haren kost, als hare jongen tot God schreeuwen, omdat er geen eten is?” En, als ware 'teen antwoord hierop, dat andere woord uit Psalm 147: „Die het vee zijn voeder geeft, de jonge raven, als zij roepen.”

God, die voor Zijn schepselen zorgt. Voor al Zijn schepselen. Is er heerlijker gedachte denkbaar?

Maar dan komt de twijfel en vraagt: En de vele vogelen, die omkomen in strengen winter?

En, erger nog, ontzettend veel erger: de vele kinderen, die sterven, eer ze nog goed begonnen te leven, omdat er geen voedsel, geen voldoende, hen passend voedsel, geen dekking, geen verzorging voor hen is? Die omkomen, alle jaren door, in armoede en ellende en vervuiling, die omkomen, vooral nú, nu het toch vrede heet te zijn!

God, die voor Zijn schepselen zorgt!

Maar hoe kan Hij dan dulden dien gruwel, ginds in Duitschland, in Oostenrijk, in Hongarije? Dulden, dat de kleine kinderen omkomen, omdat er geen voedsel is, geen kleding, geen stukje oud goed zelfs, om de pasgeboornen in te wikkelen?

Waarom straft Hij niet, wie hier schuldig staan? Zijn er dan onder die honderden, die duizenden ook niet van Zijn kinderen?

Ons moede hart, moe van 'tvragen, moe van 'tlijden rondom ons, verzucht: „Och, of Gij de hemelen scheurdet, dat Gij nederkwaamt, dat de bergen voor Uw aangezicht vervloten...”

Doch indien Hij kwam!

Indien Hij bezoeken wilde de zonde!

Niet alleen de zonde, die zoo groot is, dat allen ze zien, dat ze als 'tware ten hemel schreit!

Maar ook de verborgen zonde, het kwaad, dat klein soms is in ons oog, maar dat niet klein zijn kan in 'toog van den Heilige, wiens gansche Wezen louter reinheid is! O ja, wij, volk van Nederland, doen veel.

Wij, Christenen van Nederland, doen wellicht heel veel.

Wij geven geld, en levensmiddelen, en kleeren, wij stellen onze huizen open voor de arme, hongerige kleinen, en we verheugen ons, wanneer ze groeien; wanneer er weer een kleurtje komt op hun bleeke wangen.

En we vinden misschien, zoo heel in 'tverborgen, zoo stil bij onszelven, dat we toch wel beter zijn dan die menschen in de Entente-landen. Beter dan die anderen, die ook Christenen heeten, maar die koesteren hun haat, hun gedachten van wraak...

Ik dank God, dat we die vreemden kunnen helpen. Want het is toch niet aan onszelf te danken, dat de fakkel der verwoesting niet gezwaaid werd in *ons* land, dat *onze* velden niet vertrapt werden door de paarden, niet omgewoeld door de granaten; dat *onze* kinderen nu weer voedsel en dekking kunnen ontvangen, al baart de duurte ons wel eens zorg.

Maar omdat we die vreemden helpen en koesteren, voeden en kleeden, is daarom ons hart werkelijk vrij van alle wrok en haat, van afgunst en nijd; van alle liefde-loosheid en egoïsme?

Wanneer hij God te veel werd, die gruwel, die bedreven wordt door wie zich Christenen noemen in landen, die Christenlanden heeten; wanneer God niet langer verdragen wilde dien opstand tegen Hem, den hoon, den spot, Hem aangedaan door wie in Christenlanden niet meer den Christennaam willen dragen; wanneer Hij nederkwam, nu nederkwam, nog vóór dit jaar ten einde spoedt, zoudt gij staan met opgeheven hoofd en met de betuiging: „Ik ben rein van overtreding?”

Of zoudt ge, als Jesaja, klagen: „Doch wij allen zijn als

een onreine, en al onze gerechtigheden zijn als een wegwerpelijk kleeft; en wij allen vallen af als een blad en onze misdaden voeren ons weg als een wind?”

Jesaja, die toch als een knecht, als een boodschapper van zijn God stond temidden van zijn afgedwaald volk.

Wanneer we eenmaal zoo ver zijn, bestaat het wereldraadsel, bestaat het levensraadsel nog wel voor ons. We gaan er niet luchtig over heen. We erkennen, dat we er geen weg mee weten. Doch we komen daarom niet in opstand tegen God. We schrijven Hem niets ongerijms toe. We meenen niet meer, dat Hij er ook geen weg mee weet. We geven alles over in Zijn handen. En we zijn

als het helaas nog niet ten einde is, keuren de idealisten onder de ongeloovigen even beslist af als wij.

Maar God, die nederkomen kan, die nederkomen zal....? Sprookjes, overblijfsels uit de kinderkamer der menscheid...

Wij, die gelooven, wij zouden sidderen, indien....

Ja, indien we niet wisten, dat Hij reeds nedergekomen is. Dat Hij, als de Zoon van God, onder de menschen gewoond heeft. Dat Hij niet alleen het land doorgegaan is, goedgeoede, (dat gelooven ook anderen buiten ons,) maar dat Hij Zijn ziel uitgestort heeft in den dood, en Zichzelf gegeven heeft tot een verzoening voor onze zonden.

En omdat we dit weten, gaan we rustig voort, al ver-

5900

tevrede, wanneer we in Zijn dienst mogen meewerken aan de volmaking van Zijn plan, al zien we dat plan ook niet in al zijn uitgestrektheid voor ons; al lijkt het ons, kortzichtig als we zijn, ook dikwijls, dat God niet gaat langs rechte — doch langs dwaalwegen. —

„Och, of Gij nederkwaamt....”

Neen, niet de ongeloovigen huiveren voor dit nederkomen. Zij gelooven er niet aan. Zij spotten er mee. Hoogstens is er een eeuwige kracht, een oneindige wil, een onbekende macht. En de taak van den mensch is dan, zich in te leven in dat oneindige, één er mee te worden, er in op te gaan.

Neen, het moorden en branden en vernietigen en laten verhongeren, zooals dat in de laatste jaren gebeurde, zoo-

menigvuldigen zich de vragen in ons. En omdat we dit weten, geven we ook onze kinderen over in de hand van Hem, die „het vee zijn voeder geeft; de jonge raven als zij roepen.” ’t Kan zijn, dat de tijden banger nog worden. Dat onze kinderen meer nog zullen moeten doormaken dan wij. We weten het niet. Maar één ding weten we wel: Hij, die Zijn eigen Zoon niet gespaard heeft, doch Hem voor ons heeft overgegeven, zal ons met Hem ook alle dingen schenken.

In dat geloof gaan we straks moedig het nieuwe jaar in.

J. M. W.—W.